

Klimat- och näringslivsdepartementet

KN2024/ 00693

Yttrande avseende Energimyndighetens rapport ”Styrmedel för CCS och CCU Avskiljning och lagring respektive användning av koldioxid”

Söderenergi AB är ett produktionsbolag för fjärrvärme och el i södra Storstockholm. Söderenergi ägs av kommunerna Botkyrka, Huddinge och Södertälje. Produktionen uppgår till ca 2 500 GWh värme per år och ca 500 GWh el per år.

Söderenergi planerar att bygga en anläggning vid Igelsta Kraftvärmeverk i Södertälje som kan fånga in ca 550 000 ton koldioxid per år, varav 90% är av biogent ursprung. Projektet startade år 2020 och närmar sig nu detaljprojektering, ansökan om miljötillstånd och investeringsbeslut.

Söderenergi AB anser att Energimyndighetens rapport ”Styrmedel för CCS och CCU Avskiljning och lagring respektive användning av koldioxid” är genomarbetad och ger en bra bild av status och förutsättningar för en utvecklad CCUS-marknad. Vi anser att de förslag som läggs fram är över lag bra och ger en god grund för en positiv utveckling av såväl CCS som CCU.

För att nå klimatmålen och skapa samhällseffektiva lösningar är det viktigt med en helhetssyn så att regelverk och stödjande insatser utformas så att de främjar både CCU och CCS på ett balanserat sätt. Vi vill därför framhålla några övergripande, väsentliga aspekter.

Blandade avfallsströmmar

En grundläggande fråga är allokering av koldioxidströmmar mellan CCS och CCU.

I rapporten står (kap 4.2.1 sid 30): ”Ett annat alternativ kunde vara att anläggningen allokera koldioxiden mellan lagring och användning så att den fossila andelen anses lagrad och den biogena anses använd (förutsatt att andelen som går till respektive andel också motsvarar respektive andel i rökgaserna). Anläggningen måste då upprätthålla två separata logistikkedjor, en för lagring och en för användning, i stället för att kunna välja det ena eller andra. Detta alternativ är dock inte möjligt med nuvarande regelverk (ETS-direktivet och förordningen om övervakning och rapportering) så där skulle regelverket behöva ändras”.

Detta är en förutsättning för att installera koldioxidinfångning vid verk med blandade strömmar. Vi vet att det är en uppmärksammas fråga men vi vill understryka vikten av ett tidigt klarläggande av att allokering är möjlig för att undanröja en av alla de osäkerheter som idag finns för att kunna besluta om investeringar i anläggningar för infångning av koldioxid.

Som vi förstår det är en allokering också en förutsättning för några av de förslag som förs fram i rapporten, förslag som vi tillstyrker:

- Carbon Contracts for Difference (CCfD) för avfalls-CCS är ett viktigt och spännande förslag.
- Söderenergi ser också mycket positivt på förslaget i avsnitt 5.4 att *”Industrilivets förordning vidgas från negativa utsläpp till att även omfatta bio-CCU eller blir en generell punkt för CCS och CCU, oavsett sektor och oavsett kolatomernas ursprung, men för fossila tillämpningar med en begränsning till fall där rimliga alternativ saknas.”*
- Att Sverige bör driva och leda arbetet med att EU inför kvotplikt även för andra typer av plastprodukter än plastförpackningar är ett bra initiativ.

Infrastruktur

Transport och lagring av koldioxid innebär utbyggnad av en helt ny infrastruktur i Sverige och i Europa. Det är ur ett samhällsperspektiv viktigt att en sådan utbyggnad görs på ett så optimalt sätt som möjligt så att transporter sker på ett miljö- och kostnadseffektivt sätt, att mellanlager (hubbar) mm växer fram på geografiskt lämpliga ställen och att avstånd till slutlagring eller användning minimeras.

Stöd från stat eller myndighet för att möjliggöra investeringar i uppbyggnaden av logistiklösningar för bio-CCUS kan vara avgörande för att få till stånd en önskvärd utveckling. En grundläggande fråga är dock hur ett sådant stöd kan utformas så att det inte gynnar enstaka aktörer. Frågor att beakta är bland annat – hur och var ska stödet sättas in, hur stöttas det av Energimyndigheten och hur definieras kritisk samhällsinfrastruktur när det gäller CO₂?

En utgångspunkt för att konstruktivt diskutera denna typ av frågor kan vara att skapa ett forum i likhet med Näringslivets Transportråd, men för CO₂. Här skulle olika parter utmaningar och intressen kunna läggas fram och samordnas med syfte att ge underlag till utformning av regelverk, incitamentsystem eller andra stödjande åtgärder.

Vi välkomnar frågor på detta remissyttrande.

Leif Bodinson

Leif Bodinson
Projektägare bio-CCS
Söderenergi AB

Robert Tingvall

Robert Tingvall
Verkställande direktör
Söderenergi AB

Camilla Koebe

Camilla Koebe
Hållbarhets- och kommunikationschef
Söderenergi AB